

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev za Slovenijo.

Resolucija naše Zveze za letošnjo glavno skupščino.

Naša Zveza je po svojih delegatih predložila glavni skupščini v Skoplju dne 29. t. m. sledečo resolucijo:

Povodom zasedanja glavne skupščine Glavnega saveza v Skoplju 29. septembra t. l. čast je Zvezi državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani v imenu vseh pri njej včlanjenih strokovnih in stanovskih organizacij predložiti glavni skupščini tole resolucijo:

A. 1. Upravi Glavnega saveza se naroča, da po desetletnem obstoju v smislu točke »ž« čl. 20. statuta v dosednjem cilju Glavnega saveza vendarle že ukrene potrebne korake, da bi uprava končno organizirala lastno pisarno in tako prišla do uspešnejšega delovanja.

2. Radi okrepitve pokrajinskih zvez in tudi samega Glavnega saveza se naroča upravi glavnega saveza, da izposluje preko centralnih udruženj državnih uradnikov in uslužbencev brezpogojno včlanjenje njihovih poverjenih, sekcij, oblastnih odborov itd. pri dotičnih pokrajinskih zvezah, kakor smo to načelno obrazložili že v svojem pismu, poslanem upravi Glavnega saveza glede reorganizacije Glavnega saveza in pokrajinskih zvez.

3. Vse pokrajinske zveze in vsa pri Glavnem savezu neposredno včlanjena centralna udruženja morajo plačevati svojo članarino za Glavni savez (točka »v« čl. 16. in čl. 26. statuta) redno in pravočasno. Glavna skupščina naj izključi vsa udruženja, ki tekem preteklega upravnega leta napram Glavnemu savezu niso izpolnili svojih materialnih obveznosti (točka »d« čl. 16. statuta).

4. Glavna skupščina naj kot eno izmed najvažnejših vprašanj vzame v pretres ustanovitev uradniške zbornice, in sicer v pravcu decentralizacije po posameznih pokrajinah.

5. Do ustanovitve pod točko 4. navedene zbornice pa morajo tako Glavni savez kot vse pokrajinske zveze z vsemi silami delovati na to, da se dolžnosti in pravice, določene v čl. 3, 9. in 10. statuta z dne 4. in 5. decembra 1926 najtočneje izpolnjujejo.

B. 1. Zveza državnih nameščencev za Slovenijo usvaja spomenico Društva upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani z dne 24. septembra t. l. (Spomenico objavljamo na drugem mestu — op. ured.). Glavna skupščina naroča upravi Glavnega saveza, da radi izpolnitve v spomenici navedenih zahtev pri merodajnih činiteljih takoj podvzame potrebne korake.

Glavna skupščina naroča upravi Glavnega saveza, da ukrene radi izpolnitve sledečih zahtev vse potrebno.

2. Do uveljavljenja novega zakona o civ. uradnikih in ostalih drž. uslužbencih se vsem drž. uradnikom in uslužbencem, za katere v zadnjem času kraljevska vlada še ni izdala specialnih

zakonov, zvišujejo osebne in rodbinske draginjske doklade za 60%.

3. V slučaju, da bo novi zakon o civ. uradnikih in ostalih drž. uslužbencih določal položaje in zvanja po kategorijah sedanjega sistema, naj se vsak uradnik II. in III. kategorije po 20 letih efektivne službe in ob odlični oceni tekem zadnjih treh let pomakne v višjo kategorijo.

Ob istih pogojih morajo napredovati tudi služitelji na mesta zvanikov in zvanikov na mesta uradnikov III. kategorije.

4. Vsem civ. uradnikom in ostalim drž. uslužbencem se prizna po treh letih dobro ocenjene službe in po položenem strokovnem izpitu stalnost.

5. Kraljevska vlada naj izda nov stanovjski zakon z veljavo od 1. novembra t. l. dalje. Sedanja zaščita aktivnih in upokojenih državnih nameščencev naj se za stare hiše po dejanskih razmerah razširi, najemnine v novih hišah pa naj se maksimirajo.

6. V slučaju pa, da bi naša, pod točko 5. navedena zahteva naletela na kakršnekoli ovire, odnosno pomisleke, naj se od 1. novembra t. l. dalje zviša sedanja stanarina v desetkratnem iznosu.

7. Nadaljnje odtezanje službenih prejemkov iz naslova odškodnine za takozvane »poplave«, ki dejansko ni nič drugega nego redukcija osebnih draginjskih doklad, odrejena z odločbo ministrskega sveta z dne 23. julija 1926., D. R. br. 99.000, naj se z zakonom ukine.

8. Nadaljnje odtezanje mesečnih prejemkov za Glavni savez nabavljanih zadrug naj se z zakonom ukine.

9. Ljubljana in Maribor naj se uvrstita v I. draginjski razred.

10. Zakon o samoupravnih cestah z dne 8. maja t. l. (»Služb. nov.« št. 110/XLV z dne 13. maja t. l.) naj se izpremeni tako, da bodo aktivni in upokojeni drž. nameščenci oproščeni prispevanja za popravila in vzdrževanje samoupravnih cest.

11. Vsem stalnim zvanikom in služiteljem naj se odredi s posebnim zakonom brezplačna preskrba s službeno obleko v naravi.

12. Stalni 50% popust na državnih železnicah in parobrodih naj se prizna tudi kontraktualnim uradnikom in uslužbencem.

13. Zvanikom in služiteljem v carinski stroki naj se prizna pravica do nagrade za carinsko poslovanje v istem obsegu, kakor so te nagrade priznane z rešenjem C. br. 29.291 z dne 19. junija 1925. na osnovi člena 71. zakona o proračunskih dvanaestih na 71. zakona z dne 19. junija 1925. vsem carinskim uradnikom in uradnikom krajevnih kontrol pri centralnih carinskih blagajnah z rešenjem C. br. 36.014 z dne 18. avgusta 1926.

podrejenem razmerju, tam zopet na vodilnem mestu, kjer ni samo živel, kakor jih živi tisoč in tisoč drugih, kjer je predvsem tudi učil in spoznaval. Spoznaval vse dotlej, dokler docela ni spoznal tudi lastnega organizatornega zvanja, ki je mikalo in vabilo.

Od leta 1909. je skozi daljšo dobo predsedoval lastnemu strokovnemu »Društvu davčnih uradnikov«. S tem v zvezi pa je hkrati načeloval tudi združenim organizacijam drž. nameščencev na Kranjskem in je že ob tem prvem idejnem zasnutku sedanje naše Zveze z uspehom osvedočil lastno svojo tvorno silo. V letih 1912. do 1914. srečavamo Lillega kot delegata kranjskih drž. nameščencev po novno v kuloarjih dunajskega parlamenta. Med tedanjimi snovatelji avstrijske službene pragmatike se Lillegovo ime ni navajalo na zadnjem mestu.

In ko je svetovna vojna zatrla prav vsako gibanje ter onemogočila zlasti organizatorno delo, Lilleg ni držal rok križem, marveč se je z vso njemu lastno vnemo oprijel a provizacije ljubljanskih finančnih nameščencev. Pozna nočna ura ga je češče našla pri delu. Marsikatera uradniška gospodinja je našla pri njem za zmerno ceno uteho za svojo izstradano rodbino. Na črne dneve vojne furije ostane Lillegu spomin svetel kakor malokateremu državnemu uradniku. Še izza tistega časa nas veže na tega nesebičnega moža topla hvaležnost.

Nič čudnega ni, če najdemo Lillega v letih 1911.—1922. zopet tam, kjer je najbolj potreben. Ves prosti čas posveča skozi lepo število let ja v nemu delovanju v raznih odsekih ljubljanskega občinskega sveta. Prva moderna službena pragmatika mestnih nameščencev je v pretežnem delu tudi plod Lillegovega ustvarjanja.

Po prevratu je Lilleg zaplaval v še globokejšo vodo. Kot eden izmed prvih je spoznal živo potrebo strnjenja delovnih sil v pokrajinski organizaciji in že v decembru 1918. je ustanovil predhodnika sedanje Zveze — Društvo drž. uslužbencev za Slovenijo.

Gibanje državnih upokojencev.

Zelo agilno »Društvo upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo« v Ljubljani je te dni predložilo vsem merodajnim mestom spomenico z dne 24. septembra t. l., ki se glasi:

Obče znano je, da je obstanek državnih upokojencev in upokojenk, posebno še tistih, ki so bili upokojeni pred 1. septembrom 1923., zbog neznesne draginje in prekomerno visokih stanovanjskih najemnin opasno ogrožen. Njihov gmotni položaj je danes obupnejši nego je bil kdajkoli prej.

To dejstvo podrobneje utemeljevati, bi bilo docela odveč.

Da je stanje upokojencev nevzdržno, so uvidele vse moderne države (Francoska, Nemčija, Italija, Avstrija, Čehoslovaška itd.), ki so prejemke upokojencev in upokojenk izenačile s prejemki aktivnih državnih nameščencev.

To uvidevajo tudi vsi odgovorni činitelji naše kraljevske vlade, ki so deputaciji bosansko-hercegovskih drž. upokojencev zatrdili, da povsem umevajo njihov petit po izenačenju z aktivnimi nameščenci in da je zahteva upravičena in utemeljena v socialni pravici, enakopravnosti in človečnosti.

Ker pa ima kraljevska vlada v svojem letošnjem delovodnem načrtu tudi revizijo zakona o uradnikih iz l. 1923., si dovoljujemo predložiti sledečo prošnjo:

Zahotelo pa se mu je širšega delokroga, organizacije, ki kaj izda. Meje so mu postale preozke, zato je idejo organizacije zanesel v Zagreb. Z dr. Benkovičem in našim Govekarjem je ustanovil »Naš Glas«, ki je prvotno izhajal v slovenskem in v hrvatskem jeziku; pozneje pa je dobil slovenski »Naš Glas« lastnega urednika v Ljubljani.

Leto 1918. je bilo reformacijsko leto. Ideja organizacije se je široko razmahnila. Ljubljana je delala roko v roki z Zagrebom in obratno. Spiritus agens, prvi in najjačji delavec pa je bil naš Lilleg, dokler že leta 1919. — zopet na njegovo pobudo — ni prišlo do ustanovitve Glavnega saveza s sedežem v Beogradu.

Odveč bi bilo spuščati se v podrobnosti. Obširni zapisniki odborovih sej, zborovanj, shodov itd. v arhivu Zveze so zgovorni tolmači Lillegovega hotenja in delovanja. Da smo slovenski državni nameščenci razmeroma najbolje organizirani — tako trdijo v Beogradu — je zasloga ustanovitve in dolgoletnega predsednika naše Zveze. In če je bilo kaj uspehov, so ti uspehi plod Lillegove borbenosti. Zato se Zveza Lillegu ni mogla lepše oddolžiti kakor s soglasno izvolitvijo za dosmrtnega častnega predsednika a. Formalno se je sicer Lilleg leta 1927. radi takratne bolehnosti zahvalil za predsedniško mesto, deluje pa v Zvezi kot podpredsednik z nezmanjšano iniciativnostjo in marljivostjo še danes. —

Če pogledaš, sivolasi sejalec, na široko njivo, ki si v njene brazde z vso ljubeznijo polagal seme stanovske skupnosti in zavednosti, Ti srce pred neznano bodočnostjo ob 70letnici Tvojega bogatega življenja ne bo zadržalo. Mlado seme si vrge, ki kali in brsti, in sam si med nami mladimi ostal mlad. Visoko je pripeto solnce in še je dela, preden se zvečer. Uverjeni smo, da boš z nami vred deležen tudi sadov, ki jih bodo dala Tvoja semena.

In zato: Ad multos annos!

—š.

Ad multos annos!

Zdrav na duši in na telesu je slavil 25. t. m. naš Maks Lilleg svojo 70. letnico, ki smo se je s hvalečnostjo spominjali malone vsi slovenski organizirani drž. nameščenci. Mladostni ogenj v tem čilem 70letnem mladeniču še dolgo ne bo zamrl. Sredi dela za dobrobit drž. nameščencev je pogledala nanj mila usoda in odločila, da zanj 70letnica ne sme biti razdobje med snovanjem in pokojem.

Zakaj, baš zdaj, ko pišemo te vrstice, ga veže na Beograd skrb za blagor nas vseh, zlasti pa neugnano prizadevanje, kako vsestransko zadovoljiti državne upokojence. Naj nam ne bo tesno, če padajo Svetki, dokler imamo Lillega. Upokojencem je samo čestitati, da vrzel, ki je po Svetkovi smrti globoko zazijala v njih vrstah, ne bo ostala. Lilleg je njih in naš mož.

Volil si je davčno stroko, in že v letih 1881.—1883. ga vidimo, kako razvija kot instruktivni davčni uradnik svoje delovanje v Bosni. — Stična, Litija, Novo mesto, Lož, Črnomelj, Ribnica, Ljubljana, Krško in zopet Ljubljana; vsi ti kraji naše ožje domovine so mu bila torišča, kjer se ni samo udejstvoval kot davčni uradnik, tu v

liti državne upokojence. Naj nam ne bo tesno, če padajo Svetki, dokler imamo Lillega. Upokojencem je samo čestitati, da vrzel, ki je po Svetkovi smrti globoko zazijala v njih vrstah, ne bo ostala. Lilleg je njih in naš mož.

Revizijo bo izvršila državna zdravniška komisija one oblasti, katere resoru drž. upokojenci pripadajo. Oni, ki zanj komisija spozna, da je duševno ali telesno nesposoben za službo, se prevede na pokojnino po tem zakonu na osnovi službenih let in položaja, na

katerem je bil upokojen. Oni, ki se spoznajo za sposobne, se pozovejo — kolikor bode praznih mest — v roku 6 mesecev po komisijem pregledu v službo, ki odgovarja njihovu položaju. Kdor bi se pozivu ne odzval, se po tem zakonu ne prevede. Oni, ki se odzovejo, pa radi pomanjkanja praznih mest ne dobe službe, kakor tudi oni, ki jim iz istega razloga v določenem roku ni bil dostavljen poziv, se prevede po tem zakonu na osnovi službenih let in položaja, na katerem so bili upokojeni. V nadaljnjem roku 5 let se bodo na prazna mesta pozivljali tudi oni, ki jim poziv ni bil dostavljen. Ako se pozivu ne odzovejo, se jim bo priznala od dneva vročitve poziva stara pokojnina, izvzemši primere, ako bi še ne izpolnili 60. leta starosti, oziroma, ako za službo ponovno ne bodo postali nesposobni, kar morajo dokazati na način, ki ga ta zakon predpisuje. Po 5 letih se revizija več ne vrši.

Rodbinam civilnih in vojaških drž. nameščencev, ki jim je bila pokojnina izračunana pred razglasitvijo tega zakona, se zvišujejo pokojnine za 200% s pravico do draginskih dokladov po zakonu o teh dokladah, ki se bodo regulirale kakor za aktivne nameščence, veljavne pa bodo tudi za nove rodbinske pokojnine.

2. Upokojencem in njihovim rodbinam naj se priznajo na drž. železnicah in parobrodih iste olajšave kakor aktivnim drž. uslužbencem. (To ugodnost uživajo upokojenci v vseh modernih državah).

3. Upokojencem in njihovim rodbinam naj se dovolijo v državnih, oblastnih in od države podpiranih bolnicah iste olajšave kakor aktivnim državnim uslužbencem.

4. Ukine naj se čl. 23. odločbe ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924. D. R. Br. 107.201 o draginskih dokladah upokojencem, s katerim členom se v inozemstvu bivajoči upokojenci osebne in rodbinske doklade znižujejo za 30%. Večina teh upokojencev bi se z veseljem vrnila v našo državo — svojo domovino —. Žal pa jim je to zaradi visokih selitvenih stroškov ali ker ne morejo dobiti doma stanovanja, nemogoče.

5. Poleg drugih mest naj se tudi Ljubljana in Maribor uvrstita v I. razred draginskih in stanovanjskih dokladov.

Do uveljavljanja novega uradniškega zakona, oziroma do revizije, naša prošnja kraljevsko vlado, naj izda sledeče zakonske uredbe:

A. Vsi upokojenci in upokojenke, ki imajo po obstoječih zakonih pravico do polne pokojnine, se s 1. julijem 1929. prevedejo po uradniškem zakonu iz l. 1923., in sicer po njihovi službeni dobi in položaju.

Od 1. maja 1929. dalje do uveljavljanja revidiranega uradniškega zakona se vsem upokojencem povišajo osebne in rodbinske doklade za 60%.

B. S 1. majem 1929. se Ljubljana in Maribor uvrstita v I. razred draginskih in stanovanjskih dokladov.

C. Pri vožnjah na drž. železnicah in parobrodih kakor tudi glede oskrbe v državnih in samoupravnih bolnicah se upokojencem in njihovim družinam priznajo iste ugodnosti, kakršnih so deležni aktivni državni nameščenci.

D. V inozemstvu bivajoči upokojenci prejemaajo od dne 1. julija 1929. dalje polne draginske doklade kakor njihovi tovariši državni upokojenci, ki žive v naši kraljevini.

Spomenici je pridejana posebna razvidnica penzij upokojencev najvišjih stopenj s polno službeno dobo. Iz te razvidnice posnemamo sledeče zanimive podatke:

A. Pred 1. septembrom 1923. upokojeni drž. nameščenci (staroupokojenci):

1. 5. čin. razred, ki odgovarja sedanjemu položaju I./3.: a) letna penzija 7000 Din; b) letna drag. doklada 21.600 Din — 28. 600 Din.

2. 7. čin. razred (II./1.): a) letna penzija 5100 Din; b) letna drag. doklada 19.200 Din — 24.300 Din.

3. 9. čin. razred (III./1.): a) letna penzija 3400 Din; b) letna drag. doklada 16.800 Din — 20.200 Din.

4. Poduradniki (zvaničniki): a) letna penzija 1900 Din; b) letna drag. doklada 8400 Din — 10.300 Din.

5. Služitelji: a) letna penzija 1700 Din; b) letna drag. doklada 7200 Din — 8900 Din.

B. Po 1. septembru 1923. upokojeni drž. nameščenci (novoupokojenci):

1. I. kategorija 3. skupina (I./3.): a) položajna plača 36.000 Din; b) stanarina 3600 Din; c) drag. doklada 11.220 Din — 50.820 Din.

2. II. kategorija 1. skupina (II./1.): a) osnovna plača 10.440 Din; b) položajna plača 6600 Din; c) stanarina 1800 Din; d) drag. doklada 11.880 Din — 30.720 Din.

3. III. kategorija 1. skup. (III./1.): a) osnovna plača 8580 Din; b) položajna plača 4200 Din; c) stanarina 1500 Din; d) drag. doklada 10.152 Din — 24.432 Din.

4. Zvaničniki: a) osnovna plača 6960 Din; b) položajna plača 1920 Din; c) stanarina 1200 Din; d) drag. doklada 6984 Din — 17.064 Din.

5. Služitelji: a) osnovna plača 5340 Din; b) položajna plača 1200 Din; c) stanarina 1020 Din; d) drag. doklada 5820 Din — 13.380 Din.

Poleg tega dobivajo novoupokojenci, ki so služili 35 efektivnih let, še za 15% povišano osnovno plačo.

Ta tabela predločuje, da ima:

1. staroupokojenec I./3. nižjo penzijo kakor novoupokojenec II./1.;

2. staroupokojenec II./1. nižjo penzijo kakor novoupokojenec III./1.;

3. staroupokojenec III./1. le malenkostno višjo penzijo kakor novoupokojenec-zvaničnik;

4. staroupokojenec-zvaničnik nižjo penzijo kakor novoupokojenec-služitelj!

Ta tabela pa dokazuje končno tudi, da penzije novoupokojencev ne dosegaajo eksistenčnega minimuma — in da so primorani vsi upokojenci že zbog visokih stanarin, trpeti največjo bedo.

Aktualni problemi upokojencev.

(Konec.)

O dohodkih drugih poklicev niti ne govorimo. Vzemimo samo n. pr. da je bil nek upokojenec prisiljen, da otvori špecerijsko trgovino ali gostilno na kmetih. V tem slučaju izgubi na vsak način doklado, čeprav mu ta »samostalni obrat« ne donaja mesečno niti 200 Din čistega dohodka. Kako neumestna je ta določba uredbe o drag. dokladah upokojencem, se naj bolje vidi iz tega, da se upokojenec, če noče izgubiti drag. doklade, ne sme lotiti prav nobenega posla, niti tega, da bi na javni cesti snažil čevlje (!), ali da bi se lotil posla postreščka, ker bi se na vse zadnje z ekstenzivnim tolmačenjem moglo tudi take poklice označiti za »samostalne obrate«.

Uredba o drag. dokladah je bila sprejeta v času, ko so bile svobodne profesije nekoliko bolj donosne nego so dandanes, pa tudi tedaj ni bila umestna, dočim so danes ti poklici obsojeni na životarenje in pogin. Zato

je za današnje pridobitno stanje ta uredba še manj utemeljena.

Po vsem tem torej postoji očitna anomalija med prvim in drugim odstavkom čl. 16. v zvezi s čl. 17. uredbe o drag. dokladah upokojencev.

2. Ker se noben upokojenec ne more baviti s svobodnim poklicem ali s samostalnim obratom (podjetjem), ker bi zaradi tega izgubil draginsko doklado, z minimalnim dohodkom od svobodne profesije ali samostalnega obrata pa ne bi mogel nadomestiti niti izgubljenih dokladov, zato so vsi upokojenci, ki bi mogli še kaj zaslužiti, obsojeni na dosmrtno brezdelje. Razen tega se vsem upokojencem odvzema možnost, da si s svobodnim poklicem ali samostalnim obratom vsaj nekoliko popravijo svoj bedni materialni položaj, ker je zelo težko, oziroma skoro izključeno, da bi, posebno še starejši upokojenci dobili kakršnokoli službo. Seveda se more ta dohodek kretati le

Hranilni in posojilni konzorcij

kreditna zadruga državnih uslužbencev

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 5/I.

Telefon št. 3413. — Čekovni račun št. 10.681.

Daje nameščencem posojila, tudi ranžijska po 8%. Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje po 5-6 1/2% brez odbitka rentnega davka, torej povprečno za 1/2% ugodneje nego drugod.

Stanovska zaveza, zbudi se!

Vlagajte izključno pri naši staroznani zadrugi!

v zelo skromnem obsegu, kar velja posebno za starejše upokojence, ki so odslužili več kot 20 let efektivne službe, ker zaradi zmanjšanih telesnih in deloma tudi duševnih sposobnosti niso v stanju, da zaslužijo kaj več s svobodno profesijo ali samostalnim obratom.

Če pa že nekateri aktivni državni uslužbenci smejo vršiti privatno prakso, pri čemer obdrže svojo plačo in draginske doklade v popolni izmeri, zakaj bi se potem bednim upokojencem, ki itak s svojimi prejemki zaostajajo daleč za aktivnimi tovariši, odvzemale draginske doklade, če izvršujejo svobodne poklice?

3. Končno trpi zaradi drugega odst. čl. 16. uredbe o draginskih dokladah tudi državna blagajna iz sledečih razlogov:

Kakor smo spredaj razložili, so slučaji, da se državni upokojenci bavijo s svobodno profesijo ali samostalnim obratom, zelo redki. Če bi se pa spremenil 2. odst. čl. 16. navedene uredbe v obrazloženem pravcu, bi se precejšen del upokojencev lotil svobodnih poklicev, oziroma bi se posvetil samostalnemu obratom in bi država mnogo več pobrala na davkih od dohodkov, zvezanih s takim udejstvovanjem, nego danes prihrani s tem, da temu neznatnemu številu ukokojencev, ki imajo postranske zaslužke, odvzema draginske doklade. S to določbo država nehotoma izgubi davek, ki bi ga mogla dobiti.

IV. Spopolnitev čl. 144. uradniškega zakona, ki naj se ob priliki revizije izvrši v tem pravcu, da pritiče pravo na rodbinsko pokojnino tudi družinam tistih drž. uslužbencev, ki se poroče po upokojitvi, pa niso bili kasneje reaktivirani.

S tem dopolnilom bi se odpravila povsem netočna interpretacija čl. 144. uradniškega zakona, ki jo vsebuje čl. 337. finančnega zakona za l. 1928./29.

Utemeljitev za to dopolnilo:

1. Pod izrazom »državni uslužbenec« po čl. 144. uradniškega zakona je razumeti ne samo aktivne, temveč tudi upokojene uslužbence, ker določbe uradniškega zakona izrečno omenjajo in govore o aktivnih in upokojenih državnih uslužbencih.

2. Zakonodajalec je popolnoma pravilno uvaževal, da mora upokojeni drž. uslužbenec, ki je dal vse svoje sile in vse svoje življenje državi, imeti v pogledu rodbinskega življenja iste pravice, kakor aktivni uslužbenec. Zaradi tega v čl. 144. urad. zakona ni napravil razlike med tem in onim, temveč ju je izenačil, ker je baš mnogim upokojencem treba, da zaradi oskrbe v poslednjih letih svojega življenja sklenejo zakon po upokojitvi. Zakonodajalec so torej pri določitvi čl. 144. urad. zakona vodili razlogi človečnosti, pravice in važnosti rodbine za družbo in za državo.

Z ozirom na razloženo, t. j. na osnovi nedvoumnega besedila čl. 144. nav. zak., kakor tudi z ozirom na jasni namen zakonodajalcev, imajo pravico do rodbinske pokojnine tudi družine tistih državnih uslužbencev, ki so stopili v zakon po upokojitvi, pa niso bili kasneje reaktivirani.

V. Sprememba čl. 153. urad. zakona, po katerem aktivna uslužbenka ne more prejemati rodbinske pokoj-

nine, v tem smislu, da aktivne uslužbenke obdrže event. rodbinsko pokojnino, a da v slučaju upokojitve imajo pravico do te rodbinske in do svoje osebne pokojnine obenem.

Utemeljitev: Če vdova državnega uslužbenca, katera prejema rodbinsko pokojnino, stopi v državno službo, tega ni mogoče smatrati za nadaljevanje aktivne službe njenega pokojnega moža. V takem slučaju postojé dejanski dve različni državni službi, in sicer: prva je službovanje njenega pokojnega moža, ki jej daje pravico do rodbinske pokojnine, druga služba je pa aktivno službovanje vdove same, za katero je treba, da ona sama prejema posebno nagrado. Zaradi tega je pravna posledica teh dveh povsem različnih služb ta, da bi morala vdova kot aktivna uslužbenka obdržati rodbinsko pokojnino po umrlem možu in zraven tega prejemati tudi plačo za svoje aktivno službovanje.

Isto pravno razmerje postoji tudi v slučaju, če se ta uslužbenka upokoji. V tem primeru bi imela uslužbenka vdova pravico do rodbinske pokojnine po pokojnem možu in obenem pravico do svoje osebne pokojnine, katero si je pridobila po 10 letih efektivnega aktivnega službovanja.

VI. Ukinjenje pravilnika o bolnicah in nalog vsem drž. bolnicam (isto bi moralo veljati tudi za vse druge javne samoupravne bolnice, kakor so n. pr. oblastne, sreske, občinske itd., ker v mnogih krajih državnih bolnic sploh ni; op. ured.), da morajo vsakemu drž. uslužbencu, aktivnemu in upokojenemu, po čl. 112. urad. zak. brezpogojno nuditi brezplačno lečenje, in sicer v tistem razredu bolnice, ki ustreza kategoriji, v kateri se uslužbenec nahaja.

Utemeljitev: Če se čl. 112. navedenega zakona tudi najstrože tolmači, bi morali aktivni in upokojeni drž. uslužbenci imeti pravico do brezplačnega zdravljenja v vseh državnih bolnicah, in sicer v pripadajočem jim razredu. V praksi se pa to zakonsko določilo na osnovi pravilnika o bolnicah, ki ne more spreminjati zakona, povsem nepravilno uporablja, in sicer tako, da dobi vsak uslužbenec, brez ozira na kategorijo, pravico do brezplačnega zdravljenja samo v tretjem razredu bolnice. Če se hoče zdraviti v II. razredu, mora plačati razliko med III. in II., a če se želi lečiti v I. razredu, pa razliko med III. in I. razredom.

VII. Stroga določba, da se morajo pokojninski prejemki izplačati takoj že za mesec, ki sledi mesecu, v katerem so bili izplačani zadnji aktivni prejemki.

VIII. Najhitrejše reševanje vseh spisov, ki se tičejo upokojencev.

IX. Enake ugodnosti in olajšave za vožnjo po državnih železnicah za upokojence, kakor jih uživajo aktivni uslužbenci.

X. Ustavitve odbitkov za poplave od pokojninskih prejemkov novih upokojencev, ki se odbijajo že tako dolgo.

Mislím, da predlogov pod VII. do X. ni treba posebe razlagati in utemeljevati, ker sami dovolj jasno govoré.

(Dr. M. R., »Glasnik Umirovljenika«, Sarajevo, št. 14. (1929).)

Udruženje jugoslovenskega učiteljstva.

To udruženje je bilo ustanovljeno 18. julija 1920 na I. glavni skupščini in kongresu v Beogradu. Tvori ga 5 poverjeništev: beograjsko, zagrebško, ljubljansko, sarajevsko in splitsko. Vsa poverjenišstva štejejo 239 okrajnih učiteljskih društev in 11.838 učiteljev in učiteljic, vidimo, da sta včla-

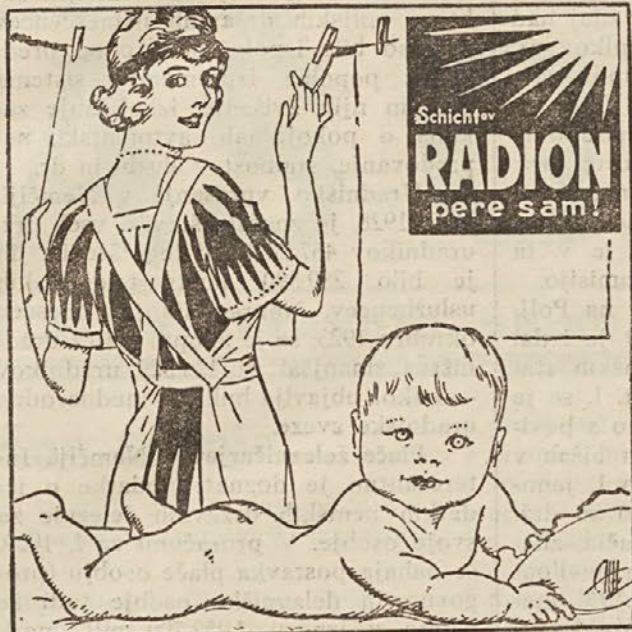
njeni v udruženju šele 2/3 vsega učiteljstva, ostala 1/3 pa stoji pasivno ob strani in mirno gleda, kako se bori udruženo učiteljstvo tudi za njih dobrobit. Na Hrvatskem in v Slavoniji obstoja še danes »Savez hrvatskih učiteljskih društev«. Upajmo, da se tudi ta prav kmalu pridruži UJU. Pogajanja so se že vršila. Beograjsko poverjenišstvo je najmočnejše. Ima 125

okrajnih učiteljskih društev • 5820 člani. Nima lastnega stanovskega glasila; pač pa se poslužuje »Narodne Prosvete«. V lastni režiji izdaja mladinski list »Zorica«, sličen našemu »Zvončku« in mesečnik »Predavač«. V Beogradu ima svoj Učiteljski dom, ki je v njem penzionat za dečke in deklice. Poverjenik je Milan Popović. Teritorij poverjenišva obsega Srbijo in Južno Srbijo, Crno goro in Vojvodino. — Zagrebsko poverjenišvo šteje 47 okrajnih učiteljskih društev in 2047 članov. V začetku poslovnega leta je izdajalo stanovski list »Jedinstvo«, ki pa je prenehal izhajati. Poverjenišvo je letos dovršilo Učiteljski konvikt. Po razsodbi državnega sveta mu je pripadel tudi Učiteljski dom, ki ga je doslej upravljal »Savez hrv. učit. društev«. Predsednik poverjenišva je Josip Skavič, profesor na moškem učiteljsku v Zagrebu. Poverjenišvo obsega Hrvatsko in Slavonijo, Medimurje in Istro. — Sarajevsko poverjenišvo ima svoj sedež v Sarajevu. Predseduje mu Nedeljko Lazarevič. Porazdeljeno je v 23 okrajna učiteljska društva, ki imajo 863 članov. Razprostira se po vsej Bosni in Hercegovini. Prizadeva si neumorno, da se organizira vse učiteljstvo, kar napreduje le počasi. Izdaja časopis »Arhiv bos. herc. učiteljstva« in zbira pridno prispevke za oblastni učiteljski dom. — Poverjenišvo Split obsega Dalmacijo in njene otoke. Ima 12 okrajnih učiteljskih društev s 610 člani. Za svoje člane izdaja mesečnik »Pokret«, ki prinaša poleg pedagoških razprav tudi stanovske zadeve. Ustanovilo je »Samopomoč«, učiteljsko posmrtno in podporno zadrugo. Učiteljski dom stoji docela na trgovski bazi in nima s poverjeništvom nikakih stikov. Poverjenišvo ima sedež v Splitu, poverjenik mu je Dinko Vitač.

Vsa poverjenišva so se bavila z izpremembo pravil. Razpravljala so o načrtu zakona o narodnih šolah ter stavila izpreminjevalne predloge. Skrbela so za materijalni in pravni položaj svojega članstva in ga seznanjala po svojih listih z novodobnimi pedagoškimi in znanstvenimi vprašanji.

Seje poverjenikov.

Zaradi boljšega medsebojnega spoznavanja in hitrejšega reševanja važnih in aktualnih skupnih vprašanj se sklicujejo od časa do časa seje poverjenikov. Ako je potrebno, se udeležujejo teh sej tudi eksperti. Letos je bila taka seja v Vinkovcih. Razpravljala je o pravilih, o načrtu šol-

Štediti z pleničkami?

„Ne tega mi pač ni treba več“ povdarja gospa Mica. „Dobro negovano dete, kakor je moja Majdica, dobiva vedno sveže perilo, za katero skrbi brez truda le

skega zakona in drugih stanovskih vprašanj. Prav bi bilo, da bi se vršile seje vsaj vsak drugi mesec, kakor je bilo sklenjeno, ker se marsikatero vprašanje reši prej in ugodnejše ustno, nego z dolgimi pisanimi akti.

Izvršni odbor.

Kar je pri nas vodstvo poverjenišva (eksekutiva), to je izvršni odbor pri centrali. Sestavljajo ga: predsednik, dva podpredsednika, tajnik in 8 članov. Izredna člana sta še blagajnik in urednik »Narodne Prosvete«. Izvršni odbor vodi udruženje in ga zastopa na zunaj. Ima redne tedenske seje, o katerih čitamo poročila v »Narodni Prosveti«. Predsednik je Vlada K. Popović.

Glavni odbor tvorijo vsi člani izvršnega odbora in iz vsakega poverjenišva poverjenik in tajnik ter trije na glavni skupščini izvoljeni člani. Pri nas so to gg. Gnus, Hren in Lapajne. Glavni odbor ima v vsakem poslovnem letu navadno po dve seji, eno med letom, drugo pa tik pred glavno skupščino, ki pripravi snov zanj. Po potrebi se izvolijo odseki, kakor: odsek za pravila, odsek za šolski zakon, odsek za predloge itd. Prav bi bilo, da bi imel glavni odbor seje vsaj štirikrat na leto, ker izvrši mnogo pozitivnega dela. Z ozirom na finančno stran je pa to izključeno, ker so potni stroški previsoki. Z vsako sejo glavnega odbora je zvezana tudi deputacija pri ministrskem predsedniku, pri prosvetnem ministru itd. Lahko trdimo, da je delo glavnega odbora pozitivno, uspešno.

eksekutivno osebje, temveč vsi oni, ki so podvrženi napornemu delu poleti pod pekočim solncem (ali ob ognjih, n. pr. v delavnicah kovači itd.), pozimi pa ob hudem mrazu. — II. Jedila. Navadno toplo jedilo ali pa namazan kruh ter eno zgoraj navedenih pijač. Pogoji: a) Prekoračenje rednega dela za najmanj 3 ure (velja samo za vozno osebje). b) Izredno huda zima pod — 20 stopinj C (velja za vozno osebje ter za premikalno osebje na postajah s težkim premikom). c) Naporno delo ob izrednih dogodkih (velja samo za one, ki so pri teh delih zaposleni). — Tako v Nemčiji, a pri nas? Vsak vé, da so pri nas plače dosti nižje ter da so življenjski pogoji dosti slabši, vendar se nam bo treba menda še dolgo bojevati, preden bomo vsaj deloma dosegli te ugodnosti, ki jih uživajo danes nemški železničarji.

(»Ujed. Železničar«).

Uporaba akademskih naslovov.

Ker je bilo stavljeno vprašanje, da li je treba v uradnih odlokih in dekretih, ki se vročajo strankam ali se jim občujejo, postavljati akademske kratice (dr., ing., mag.), pred družinsko ime oziroma za njim ter kako je treba pisati celotno ime oseb, ki nosijo akademske naslove, je izdal notranji minister naredbo, ki to vprašanje ureja. Zakon o osebnih imenih namreč v čl. 33. določa, da se sme oznaka akademičnega dostojanstva dodati rodbinskemu imenu. Zakon torej ne predpisuje imperativno, kako je treba akademski naslov stavljati, pred družinskim imenom ali za njim, temveč prepušča to običajni praksi. Po naredbi notranjega ministrstva se pa bodo odlej pri običajnih upravnih oblastvih v vsakem službenem poslu, torej tudi kadar se v uradnih spisih, listinah in seznamih označujejo osebe, postavljalo na prvo mesto kratice akademskih naslovov, na drugo mesto družinsko ime in nato šele rojstno (krstno) ime, dotične osebe. V službenih dekretih, ki se tičejo organov notranje uprave, se bo pa postavljalo med družinsko in rojstno ime še začetna črka očetovega rojstnega imena.

Državni izdatki za zgradbe. Po časopisnih poročilih, ki temelje na uradnih podatkih ministrstva za zgradbe, je naša država izdala v zadnjih 10. letih za gradbo novih in za popravilo starih zgradb 1011'6 milijonov dinarjev, in sicer 690'4 milijonov dinarjev za nove zgradbe in 321'2 milijonov dinarjev za popravila. Na področju posameznih direkcij se ta vsota razdeli sledeče:

nove zgradbe	popravila
ministrstvo	119'5 62'5
direkcija Kruševac	175'1 41'7
direkcija Novi Sad	121'6 50'8
direkcija Zagreb	84'8 62'—
direkcija Skoplje	89— 27'5
direkcija Sarajevo	59'9 21'2
direkcija Dubrovnik	40— 34'6
direkcija Ljubljana	2'2 20'9

Od 690'4 milijonov dinarjev, porabljenih za nove zgradbe, odpade: na administrativne zgradbe 95'6, na visoke šole 83, na gimnazije 68'9, na strokovne šole 30'5, na osnovne šole 110'5, na selske zgradbe 42'3, na cerkve 41'3, na gledališča in muzeje 32'5 milijonov dinarjev.

Sprejemanje policijskih pripravnikov. Notranje ministrstvo bo v bodoče sprejemalo za policijske pripravnike

samo diplomirane in šele v slučaju večlike potrebe tudi absolvirane pravniške. V resoru tega ministrstva se občuti vedno večja potreba diplomiranih pravnikov, ker po odpravi »gradskih sudov« (ki so v Srbiji vršili doslej politično, oziroma policijsko službo nižje instance po večjih občinah) pride tudi ta posel na pravnike, od katerih se zahteva popolna strokovna izobrazba. Med drugim in tretjim letom bodo policijski pripravniki morali položiti drž. strokovni izpit, nakar bodo imenovani za policijske pisarje v 8. skupini I. kat. — Največja potreba po kvalificiranih policijskih uradnikih se občuti v Bosni-Hercegovini, Črni gori, Južni Srbiji in v Vojvodini. V Hrvatski in Slavoniji ter Dalmaciji in Sloveniji so vsi policijski uradniki kvalificirani. V tem letu je bilo do konca maja postavljenih 58 diplomiranih pravnikov za policijske pripravnike, med njimi več Slovencev.

Sprememba zakona zoper korupcijo. Zakon o pobijanju zlorab v drž. službenih poslih, ki je bil objavljen pred štirimi meseci, je določal, da delikte po tem zakonu preiskujejo in sodijo prvostopna sodišča, ki se nahajajo na sedešču apelacijskih sodišč. Takih sodišč je pa v vsej državi le šest. Ta sodišča so proučivši materijal predlagala poročila pravosodnemu ministrstvu. Doslej je bilo takih poročil poslanih nad 13.000. Zaradi tega visokega števila slučajev je justični minister izdelal načrt o spremembi zakona o pobijanju korupcije. Po tem zakonu, ki je že stopil v veljavo, bodo preiskavo in sojenje vršila prvostopna sodišča v državi.

Organizacija srednješolcev. Novi zakon o srednješkolskem pouku zabranjuje snovanje kakršnihkoli plemenitih ali verskih organizacij srednješolskih dijakov.

Oblačilno blago za jesen in zimo je dospelo v velikih množinah na založbo tvrdke NOVAK, Ljubljana, Konzgresni trg 15. Čitateljem lista priporočamo ogled.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna J. O. S. REICH.

Poslano.

Zaradi tehniških ovir izide 1. številka XXXI. letnika »Zvončka«, časopisa s podobami za slovensko mladino, v prvih dneh oktobra meseca, kar naj vsi dosedanjí naročniki vzamejo na znanje.

»Zvonček«, ki ga je naša mlada lina tako vzljubila in ki se je v tridesetih letih udomačil v naših hišah in rodovinah, bo izhajal tudi v XXXI. letu svojega obstoja v obliki in obsegu kakor doslej. Vsaki drugi številki bo priložena umetniška priloga v večbarvnem tisku. List ostane naši mladini prijatelj, zabavnik, učitelj in vodnik. Glavna osnova mu bo tudi poslej nacionalna yzgoja mladega našega pokolenja v zmislu državnega in narodnega edinstva.

Naj mu ostanejo zvesti vsi dosedanjí sotrudniki in naročniki, vabimo pa v njih krog nove naročnike, da ne bo narodne hiše in šole brez »Zvončka«.

Uprava je začasno v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6.

Konzorcij in uredništvo »Zvončka«.

Vestnik.

Opozorilo. S 30. septembrom zaključujemo tretje četrtletje. Naročnina je pri večini c. g. naročnikov v zamudi, pri nekaterih ne le za zadnje, marveč tudi še za prejšnja četrtletja. Današnji številki prilagamo za vse naročnike položnice. Prosimo vljudno vse, ki jim naročnina s 30. septembrom poteče, da jo z njimi obnove; kdor pa ima naročnino plačano že preko 30. septembra, naj porabi položnico za pridobitev novega naročnika ali prispevka za tiskovni sklad. Vsem naročnikom, ki so kakorkoli v zamudi z naročnino, smo danes označili s 30. septembrom 1929., po odbitku vseh doslej danih odplačil na naročnini še dolžni znesek poleg naslova z rdečilom. Prosimo vljudno vse prizadete, da to upoštevajo in nam dolžne zneske nemudoma nakazujejo. Kdor ne zmore vsega, naj plača vsaj polovico, ostanek pa drugi mesec. Z vednim odlaganjem dolg le narašča in postaja odplačilo vedno težje.

Uprava.

Državni nastavljenici in upokojenici — odtegljaj za oktober 1929. Finančna direkcija razglasi uradno: Za kritje stroškov pri gradnji in vzdrževanju samoupravnih cest se odtegne v mesecu oktobru 1929. vsem aktivnim državnim nastavljencom kakor tudi upokojenecem od aktivnih prejemkov (brez stannarine in doklad) in od pokojnin (brez doklad) znesek za 1½ dneva v smislu čl. 38. zakona o samoupravnih cestah. »Urad. list« št. 60/247 z dne 10. junija 1929, razpis ministrstva za gradbe št. 15.209/29 in odlok fin. ministrstva D. R. br. 130.055 z dne 13. av-

gusta 1929, ker vsi državni in v tem členu navedeni javni nastavljenici plačujejo osebno delo v denarju.

Uporabljanje slik in kipov za opremo uradnih prostorov. Z ozirom na vest, ki smo jo pod tem naslovom objavili v zadnji številki svojega lista, opozarjamo vse državne urade, da dobavljajo Učiteljska tiskarna v Ljubljani poleg slik članov našega Kraljevskega doma po zmernih cenah v barvotisku nastopna umetniško dovršena dela: Matija Gubec, Ranjeni Črnogorac, Kronanje carja Dušana, Kosovska devojka, Maščevano Kosovo. — Za naročila se priporoča Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Francišanska ulica 6.

Uradne ure pri velikem županu ljubljanske oblasti. Veliki župan ljubljanske oblasti razglasi: V uradih županije v Ljubljani se bo od 1. oktobra dalje uradovalo: ob delavnih od 8. do 12. ure in od 15. do 18 ure, ob sobotah pa od 7.30 do 13.30.

Kako skrbé nemške državne železnice za svoje uslužbence. Nemška železniška uprava je uredila oddajo pijač in jedil ob izredni vročini ali pa ob hudem mrazu kakor sledi: I. Pijače. Poleti: ¼ litra bele kave, ¼ litra čaja, 1 steklenica mineralne vode, limonada, vse po volji. Predpogoj za oddajo je vročina od 23 stopinj C v senci ob 10. uri dopoldne. — Pozimi: ¼ litra bele kave, ¼ litra čaja, krožnik goveje juhe, krožnik kake druge goste juhe, vse po volji. Predpogoj za oddajo je mraz od najmanj — 10 stopinj C ali pa mrzlo in vlažno vreme. — Teh pijač ne dobiva samo

Razne vesti.

Prebivalstvo Skoplja naglo narasča. Zdaj šteje mesto že 73.196 prebivalcev, od teh 41.811 moških in 31.385 žensk. Leta 1921. je Skoplje štelo komaj 39.000 duš, pa prebivalstvo novih predmestij v letošnjem ljudskem štetju še ni bilo upoštevano.

Statistika francoskih državnih nameščenec. V l. 1914. je znašalo število drž. nameščenec na Francoskem 617.750, v letu 1927. jih je pa bilo 707.117. V tem številu so tudi všteti uradniki iz Alzacije-Lotaringije, katerih je 28.402. Potemtakem pride na Francoskem na vsakih 56 prebivalcev po en drž. nameščenec, če vzamemo kot skupno število prebivalstva 40 milijonov. Pripomniti pa je treba, da francoski železničarji ne spadajo med drž. nameščenice, ker železnice upravljajo privatne delniške družbe.

Zadruga drž. nameščenec na Grškem. Grška vlada namerava v kratkem izdati zakon o gradnji stanovanj za drž. nameščenice. V ta namen so le-

ustanovili več zadrug za zidanje stanovanjskih hiš, ki štejejo že zdaj nad 2000 članov. Zadruga uradnikov finančnega ministrstva je že kupila stavbišče v površini 120.000 m². Vlada se je takisto odločila, da bo podpirala ustanavljanje konzumnih zadrug drž. uslužbencev. V prvi vrsti namerava vlada pričeti s forsiranjem železničarskih nabavljalnih zadrug in je v ta namen ustanovila posebno komisijo.

Položaj drž. uslužbencev na Poljskem. Poljski ministrski svet je izdal odločbo o povečanju uradniških stanarin. Izza prvega januarja t. l. se je stanarina povišala sorazmerno s povišanjem najemnin v zasebnih hišah v času od 1. decembra 1925 do 1. januarja 1929. Povečanje, katero so drž. nameščenici pridobili na ta način, znaša sorazmerno s položajem in številom družinskih članov od 5 do 10% mesečnih službenih prejemkov. Za državno blagajno znači to povišanje stanarin nov izdatek v višini približno 96 milijonov zlotov. Strokovne uradniške organizacije smatrajo to povečanje za nezadostno. Zato so izdali poseben

manifest, ki ugotavlja, da temeljne zahteve poljskih državnih nameščenec še niso bile izpolnjene. To so predvsem: popolna izprememba sistema plač in njih zvišanje, izboljšanje zakonov o pokojninah, avtomatsko napredovanje, stalnost v službi in dr.

Uradniško vprašanje v Nemčiji. Leta 1928. je znašalo število vseh drž. uradnikov 457.249. Od tega števila jih je bilo 289.590 poštno-telegrafskih uslužbencev. Napram stanju v mesecu oktobru 1923. se je skupni stalež uradništva zmanjšal za 124.529 uradnikov — kakor objavlja bulletin mednarodne uradniške zveze.

Plače železničarjev v Nemčiji. Interesantno je doznati podatke o izdatkih nemških državnih železnic za svoje oseboje. V proračunu za l. 1929. se nahaja postavka plače osobju (progovno in delavniško oseboje tudi že všteto v iznosu 2.952.700 mil. mark (41.338 milijonov dinarjev). Ta vsota predstavlja 55% vseh dohodkov železnic. Izdatki za oseboje na železnicah Združenih držav Amerike so znašali v letu 1927. samo 46% vseh dohodkov. Stanje osobja pri nemških železnicah ni večje kot leta 1913., medtem ko so se izdatki za personal več kot podvojili. Po ustanovitvi družbe nemških državnih železnic leta 1924. so se izdatki za oseboje pomnožili za 800 milijonov mark (11.200 milijonov dinarjev, to je skoraj ves naš državni proračun).

Prosveta.

Uvedba enotnega srbsko-hrvatskega pravopisa v šolah. Posebna znanstvena komisija je predlagala prosvetnemu ministru, naj bi se v vseh šolah po državi uvedel čimprej enotni srbsko-hrvatski pravopis. Komisija za izenačenje je svoje delo dokončala, nakar je prosvetno ministstvo izdalo naredbo, da se že s prihodnjim šolskim letom 1929./30. v vseh ljudskih, srednjih in strokovnih šolah uvede način pisave, kakor ga je komisija določila. V naredbi prosvetnega ministrstva je

nadalje tudi določeno, da v bodoče ne more biti nobena šolska knjiga več odobrena in pripuščena za uporabo v drž. šolah, če ne bo pisana po tem pravopisu. Uvedba enotnega srbsko-hrvatskega pravopisa zasleduje poenostavljenje pouka in bo brez dvoma v svojih posledicah odpravila enega glavnih zadržkov popolnega zlitja srbske in hrvatske literature v enoten organizem.

Uvedba latinice v Rusiji. Iz prave prosvetne komisarije sovjetske vlade Lunačarskega o uvedbi latinke pisave na Ruskem posnemamo po »Berliner Tagblattu« sledeči odstavek: Naša vlada se dobro zaveda težkoč, katere jej nalagajo zgodovinski predsodki in izredno pestro prebivalstvo. Upeljali smo pa navzlic vsem oviram metersko merilo in gregorijanski koledar in bomo nadomestili cirilsko, po izvoru napol grško abecedo z latinico. Seveda ne moremo cirilice odpraviti kar naenkrat. Najprej se bomo omejili na pouk cirilice v srednji šoli, sicer bi naraščajoči generaciji postali vsi naši, s cirilico pisani kulturni zakladi nepristopni. Upoštevati moramo tudi milijone prebivalcev sovjetske unije, ki se poslužuje arabske abecede. Več turških in finskih narodov doslej sploh še nima lastne abecede. Uporabljali so večinoma kar rusko pisavo, a seveda z velikimi težkočami in netočnostmi. Akademija znanosti bo najprej izdelala oba načela za posamezne jezikovne skupine. Ni dvoma, da tudi Nemčija v kratkem času opusti svojo posebno gotso pisavo. Za ta korak je bolj pripravljena od nas, ker v Nemčiji že dandanes tiskajo mnogo knjig v latinici. Tudi Francozi in Angleži so ohranili gotso pismenke le v prav redkih slučajih. Naša abecedna reforma bo imela zelo važne posledice, ker bo vso Azijo približala kulturnemu svetu. Ni dvoma, da more biti le latinica pisava vseh naprednih narodov. Seveda bo pa zaradi navedenih vzrokov poteklo najbrže še mnogo desetletij, preden se bo Rusija popolnoma ločila od cirilice.

Za jesen in zimo!
kupite volneno blago za obleke,
plašče, suknje itd.

pri
Novaku
spec. trgov. sukna
Ljubljana 15
Kongresni trg št. 15
Najbolje in
najceneje

Oglejte si veliko izbiro!

Drž. uradnikom tudi proti plačilu
na obroke

Veletgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča specerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in
deželne pridelke. — Raznovrstno rudniško vodo.

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Slomškova ulica št. 1

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna
zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Galanterijska trgovina na drobno in debelo, tovarna čevljev

Ant. Krisper
Ljubljana

Mestni trg št. 26, Stritarjeva ul. št. 3

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v
Ljubljani, krepča oslabele,
malokrvne, odrasle in otroke.

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

Razširjajte Naš Glas!

Najboljši

šivalni stroji in
kolesa zoamke
GRITZNER in ADLER

ter švicarski ple
tilni stroji, Dubied
za rodbino, obrt
in industrijo

**Josipa
Petelinca**

LJUBLJANA, blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913.
Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija.
Delavnica za popravila.

TOVARNA POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsako-
vrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

JOSIP VIDMAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

Solidnost v kvaliteti
in ceni. — Točnost in
natančnost v izvrše-
vanju naročil!

EN GROS!

EN DETAIL!

Ustanovljena l. 1882.

Telefonska številka 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsako-
vrstne kredite in posojila državnim uslužbencem
proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življen-
skih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva.
Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

**Večkrat na dan sveže, priznano
najboljše, vsakovrstno pecivo.**

C. J. HAMANN
Ljubljana

**Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila,
opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih
potrebščin. - Predtiskarija modernih ročnih del.**